

ΙΣΤΟΡΙΕΣ ΤΟΥ ΠΟΛΕΜΟΥ

ΤΟΥ κ. ΣΤΑΜ. ΣΤΑΜ.

"Όλοι οι στρατιώται φεύγανς.."

Η ΘΟΔΩΡΑ

'Ήταν Δεκέμβριος του 1912, ημέρες γεμάτες κρύο, χιόνια, παγωνιά, χαρές κι' έλπίδες.

Έμασσε τότε νικηταί και όλα ήσαν ευμορφα άκόμα και ή πείνα, όλα γελούσαν και έλαμπαν άκόμα και τα προσταλλισμένα νερά του δρόμου και όλα μάς εξέστασαν και τα παγερά χιονόνερα άκόμα !

Συνόδευα από τα περίχωρα της Κορυτσάς στη Θεσσαλονίκη, κρυφά κι' άπόμωρα, μέσφ Μοράνβας, Καστορίας και Κλεισσοφρας, έναν Τοθρκο άξιοματικό οχημάτωο, τόν όποιον ό τότε Διοικητής του 10 Συντάγματος, μου είχεν έμπιστευθεί να μεταφέρω άπορατήρητον, κατ' έπίμονον παρκάκλιον έγκρίτων Έλλήνων Βορειοηπειρωτών.

— Πρόσεξε ! μου είχε πη, 'Από σένα εξαρτάται και ή ίδιή σου ύπόληψις και ή ίδιή σου έλευθερία.

Στόν Συναγματάρχη στέδν είχα άρκετή έκτίμησι και με προθυμία ανέλαβα την έντολή, θέλοντας άλλωστε με την ευκαιρία αυτή να πάω και στη Θεσσαλονίκη και να γλυτώσω άπ' την παγωμένη ζωή της έκστρατείας. Κουάδες με πιάνον όταν θυμωοί έκεινο τό 'Ελμυς της 'Ερσέκας. Τι χιόνια !... Τι τούρτουρο !...

Τόν Τοθρκο τόν μεταφέρα έπιτυχιώς και... μετά έμποδίσαν στη Θεσσαλονίκη. Κάποτε θά γραφω και για τό περιεργό αυτό ταξείδι. Δεν θυμώοιαι τώρα πως λεγότανε. 'Ένα μόνο θυμώομαι ότι στη Θεσσαλονίκη καθόταναι κοντά στην 'Αγία Τριάδα, κι' ότι κάτω από τό σπίτι του είχε άδωδομποπάλειο ένας Κήρος Κήρου και ότι ό Τοθρκος αυτός είχεν ένα πεθερό που μιλούσε τά ελληνικά καλά και είχε κτήματα στη Θεσσαλία...

'Η σσηνή της συναντήσεώς του με την οικογένειά του, που τόν θεωρούσε χαμένο, ήσαν συγκινητική. 'Η γυναίκα του, ή άδελφή του και τό παιδάκι του, είχαν πέσει άπανα του και άρκετή όρα, δέν ήσαν όλοι τους παρά ένα σώμα παλλόμενο από λυγμο: και ήχοδν άπό θρομά φιλήματα και τρυφερές έπιφωνήσεις.

Μεσα στις διαχούσις αυτές δέν με έξηχασαν και μένα. Με κύταξαν μ' εύγνωμοσύνη κι' έλεγαν : — «Χελαστή» ! 'Ο «σπιτήρας» δηλαδή.

Μ' έβρалан λοιπόν και κοιμήθηκα σ' ένα καναπέ και όταν ξύπνησα, την άλλη μέρα, βρέθηκα περικυκλωμένος από βάζα με σερμπέια και ποτιές με γλυκά...

"Ας εινε όμως... Όπως είπαμε, αυτά θά τό πούμε άλλοτε, τώρα άς ρθούμε στη Θοδώρα.

'Επισημείθηκα από τό κατόρθωμά μου αυτό κι' από την καλή θέλησι τών ανωτέρων μου και οικειώθηκα να παρατείνω κάμπους ήμέρες την παραμονή μου στην Θεσσαλονίκη. Νοίμισσα λοιπόν ένα δωμάτιο κοντά στη Καμάρα.

Στρατιώτης άσύδοτος έντελώς, έχάζου μέσα στις παλιές γαιωνιάς της πόλεως, σέ κάθε άκροθλο των όποιων έβρισκα και ένα γραφικό πομμάτι. 'Αποσπώνμουν ώρες δλόκληρες στους Βυζαντινούς ναούς, έπιστάζα τό κυρίτωο του 'Ιπποδρωμίου, στό όποιο είχα άνακαλώψει και μη νέα Μαργαρίτην του Φάουστ, χωρίς να είμαι ούτε Φάουστ ούτε Μεφιστοφελής, έπινα άφθόνας από την όνειρωδώς εϋθνήν σ' ήμάς μύθρα της πόλεως - 25 λεπτά τή μοικιλία - έγκρίνιας με τούς Βουλγάρους στρατιώτας στους δρόμους, έπολιτικολογούσα με γνωστούς μου άξιωματικούς στα κέντρα, λεημονώντας ότι ήμουν δεκανεύς, ματηγορούσα στρατηγικάς έπιτελέσεις και κινήσεις στό...Μπαζάνι, άπολαμβάνα την θάλασσα της Θεσσαλονίκης, όργάζα σέ ελληνοσερβικές έδαηλώσεις πίσσεως και φι-

"Ο κ. Κοιτομίχαλος

λιος στόν «Λευκό Πύργο» και μόνο τόν Κοιτομίχαλον φοβόμουνα.

'Ο Κοιτομίχαλος ήταν ό τότε φρουράρχος Θεσσαλονίκης, ταγματόρχης πεζικού, άλλωτε βουλευτής Κεφαλληνίας—άν όνν άνατόμοι—άγαθος και καλός άνθρώπος, άλλα άλλοιμωο στους στρατιώτες που θά συνελαβανονιο την νύχτα, μετά την άποχώρησι στους δρόμους.

Πολύ δε περισσότερο, άλλοιμωο σ' έμένα, άν μ' έπιάνανε γιατί ήμωνα όντόρτης έκει περα.

Γιά τούτο, κάθε βράδυ, που θά ήχοδσε ή «Θοδώρα», τή χαλίμη κρουγή της, εί στενοί δρομίσκοι του 'Ιπποδρωμίου και της Κομάρας, γέμιζαν από θολά ποτάμα στρατιωτών, που φεύγαν πανικόβλητοι.

— 'Η Θοδώρα ! 'Η Θοδώρα !

— Φεύγαστε να φύγουμε !

'Η καλοκάγαθη σπιτονοικοκυρά μου, έκπληχτη για τούς φεύγες και τις έπιφωνήσεις των στρατιωτών, με έρωτούσε με έκπληξη μεγάλη :

— Ποιά εινε αυτή ή Θοδώρα ;

— Ποιά θ. δώρα

— Αύτη που φοβούνται οι 'Ελληνες στρατιώτες !

— 'Η...γυναίκα του Κοιτομίχαλου ; της είπα άσ'επιέμενος.

— Του Κοιτομίχαλου ! Ποιανού Κοιτομίχαλου !

— Του Κοιτομίχαλου ! 'Ένας εινε, άλλος δέν ύπόχρει !...

— Τι εινε αυτός ό Κοιτομίχαλος ;

— Φρουράρχος, Κορμανιόν, της είπα γενικό, Καπετάνιος της Θεσσαλονίκης.

'Η φτωχογυναικούλα τό πίστεψε. Πέρασον κάμπους ήμέρες και ήρθαν τά Χριστούγεννα.

Πάλιν ήχρον ή Θοδώρα και πάλιν τρέξαμε στά σπίατα μας.

— Μα και τό Χριστούγεννα οδς κινηγίαι άκόμα ή Καπετάνιασ ; 'Ημέρα Χριστού όήμερα, γιορτή, μεγάλη μερα !... μοιπή ή σπιτονοικοκυρα μου.

— Αύτη, ού: Χριστό έχει, ούτε Θεό, ούτε γιορτή. Μόνον κατώγια έχει ! Της άπήνησα.

'Η καυμένη ή γυναικούλα του λοσθ έστάθησε τότε, κούνησε τό κεφάλι της και είπε, σόν να μιλούσε στον εαυτό της :

— Καλοί είσαστε σεις οι 'Ελληνες !. Μονον να μη βλαστημούσατε τά θεια και να μην είχατε τόσο κακές και άγριες...γιορταίες ! Νά... σάν κι' αυτή τή Θοδώρα... Μο δέν φταίει αυτή. Φταίει ό άντρας της που δέν την συμμαζεύει, κοτζάμ Κοπετάνιος !

Νάαν άλλος θά τή χωρίζε... Σταμ. Σταμ.

Η ΠΑΝΗΓΥΡΙΣ ΤΟΥ ΚΑΤΑΚΛΥΣΜΟΥ

'Ένα άρχαίοτατο έθιμο, καλούμενον πανήγυρις τοθ κατακλυσμού, τελέται στην Κύπρο κάθε χρόνο, την Δευτέραν του άγίου Πνεύματος. Κατά την τελετή αυτή ή όποια γίνεται μ' έξαιρετική μεγαλοπρέπεια καταβαίνουν όλοι οι κάτοικοι των χωριών στην παραλία. 'Εκει έπιβιβάζονται σέ βάρκες και μαούνας και έτοι αρχίζουν να παραπλέουν στάς ακτές της νήσου, τραγουδώντας, διασκεδάζοντας και βρέχοντας με θάλασσα ό ένας τόν άλλον. 'Όσοι κατοικούν στα μέσγεια έπειδή δέν μπορούν να καταβούν στην παραλία, κηγώνουν στα κοντινά ποτάμα, όπου και πανηγυρίζουν στήνοντας τρικούβεργο γλένυ.

Είχε έναν πεθερό πουχε ένα μεγάλο τσιφλίμι στη Θεσσαλία